MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-10 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 158/2005

Malta Shipyards Limited (C-32345).

-vs-

General Worker's Union.

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni pprezentata fl-14 ta' Frar, 2005 li permezz taghha s-socjeta' attrici ppremettiet:

Illi l-konvenuti General Workers' Union (GWU) permezz ta' email tas-Sibt 29 ta' Jannar 2005 infurmaw lill-atturi (MSL) illi ser jidhlu fis-sehh b'mod immedjat serje ta' direttivi ghal azzjonijiet industrijali fl-azjenda operata mill-MSL, liema azzjonijiet dahlu fis-sehh immedjatament.

Illi tali direttivi u azzjoni industrijali, kif ukoll l-agir in generali tal-GWU f'dan ir-rigward huma bi ksur tal-Ftehim Kollettiv bejn il-partijiet billi:-

a) Jinjoraw il-klawsola numru 1.4 li tipprovdi illi "The Shipyards and the Union pledge their commitment to comply with the provisions of this agreement" peress illi jwasslu ghall-ksur tal-klawzoli 1.5 u 1.6 (a) (b) u (c) tal-Ftehim;

b) Specifikament jiksru l-obbligu illi "any dispute should not be made evident to the Shipyards clients" (Klawzola 1.5) u dan peress illi t-tilwima, minhabba d-direttivi, giet a konoxxenza pjena tal-klijenti tal-MSL, b'dan illi ga waslu ghand l-MSL numru ta' ittri ta' protesta u li jzommu lill-MSL responsabbli ghad-danni

c) Specifikament jiksru l-obbligu illi "...whenever possible, the written agreement prior to the difference shall prevail pending a settlement" (Klawzola 1.6 (a)) u dan peress illi fil-fehma tal-MSL, ma kien hemm assolutament xejn li jwaqqaf illi jitkomplew id-diskussjonijiet kif fil-fatt kien hemm qbil li jitkomplew u fil-frattemp l-istatus de quo jinzamm ghaddej

d) Specifikament jiksru l-obbligu li jithaddmu l-proceduri ta' rizoluzzjoni ta' tilwim ikkontemplati fil-klawzola 1.6 (b) li jghid illi ghandha tinghajjat laqgha fi zmien 24 siegha u wara jekk ma jkunx hemm ezitu pozittiv jithaddmu l-proceduri ta' *Voluntary Settlement* ikkontemplati fl-Employment & Industrial Relations Act, liema ksur johrog b'mod mill-aktar lampanti mill-fatt illi l-GWU, skond stqarrijiet pubblici taghhom stess, talbu li titlaqqa' laqgha ta' konciljazzjoni granet wara li taw bidu ghad-direttivi

e) Specifikament jiksru l-obbligu li jinghata pre-avviz ta' mhux anqas ta' 36 siegha qabel ma jidhlu fis-sehh azzjonijiet, liema pre-avviz bl-ebda mod ma nghata.

Illi fid-dawl ta' dan kollu l-agir ta' l-GWU hu bi ksur tal-Ftehim Kollettiv li jikkostitwixxi rbit kuntrattwali bejn il-partijiet.

Illi l-agir ta' l-GWU irreka danni attwali konsiderevoli lill-MSL minhabba waqfien mix-xoghol, nuqqas ta' produttivita', hlasijiet ta' penali u xort'ohra, kif jigi muri waqt is-smiegh.

Ghalhekk titlob lil din l-Onorabbli Qorti ghaliex m'ghandhiex:

(1) Tiddikjara illi l-agir premess jikkostitwixxi ksur tal-kuntratt vigenti bejn il-partijiet da parti tal-konvenuti

(2) Tillikwida d-danni konsegwenzjali ghal dan il-ksur ta' kuntratt

(3) Tiddikjara illi d-danni hekk likwidati huma responsabbli ghalihom il-konvenuti

(4) Tikkundanna lill-konvenuti li jhallsu d-danni hekk illikwidati lill-atturi.

Bl-ispejjez inkluzi dawk tal-Protest Gudizzjarju u r-rikors ghall-hrug ta' Mandat ta' Sekwestru pprezentati fit-3 ta' Frar 2005 u bl-imghax skond il-ligi kontra l-konvenuti mharrka minn issa ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici mahlufa minn John Cassar White, I.D. 198250(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet ipprezentata fis-16 ta' Marzu, 2005 li permezz taghha l-Union konvenuta eccepixxiet:

1. Illi t-talbiet tas-socjeta' attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-Union konvenuta ma kissritx dak mahsub fil-Ftehim Kollettiv datat erbgha (4) ta' Novembru elfejn u tlieta (2003);

2. Illi, minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet tas-socjeta’ attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-artikoli tal-imsemmi Ftehim Kollettiv li dwarhom tilmenta specifikament is-socjeta’ attrici ghandhom biss funzjoni procedurali u natura ta’ “industrial peace treaty” u, bhala tali, mhumiex legalment u gudizzjarjament inforzabbli jew sanzjonabbli;

3. Illi, subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet tas-socjeta’ attrici huma infondati fil-fatt u fid-dritt stante illi d-direttivi ta’ azzjoni industrijali moghtija mill-Union eccipjenti, moghtija bl-intiza li titmexxa ‘l quddiem it-tilwima ta’ xoghol bejn il-partijiet, ma humiex passibbli ghall-azzjoni proposta mis-socjeta’ attrici, in kwantu huma koperti bl-immunita’ legali ai termini tas-Sotto-taqsima II, Taqsima I, Titolu II tal-Kap. 452 tal-Ligijiet ta’ Malta;

4. Illi, subordinatament u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta’ attrici trid tipprova definittivament li hija sofriet xi danni u, fin-nuqqas, it-talbiet taghha ghandhom ikunu michuda;

5. Salv eccezzjonijiet ohra.

Rat id-dikjarazzjoni tal-Union konvenuta mahlufa minn Emanuel Micallef I.D 215461(M) u l-lista tax-xhieda.

Rat il-verbal tas-seduta tal-20 ta’ Gunju, 2005 li permezz tieghu l-kawza thalliet ghas-sentenza dwar it-tieni eccezzjoni tal-konvenuti wara li semghet it-trattazzjoni ta’ l-Avukati dwar l-istess eccezzjoni.

Ikkunsidrat;

Illi l-eccezzjoni in kwistjoni hija fis-sens li ftehim kollettiv

m'huwiex legalment esegwibbli fis-sens li wahda mill-partijiet li tkun iffirmatu ma tistax titlob danni fil-konfront tan-naha l-ohra ghaliex tallega li dik il-parti kisret xi provvediment ta' l-istess ftehim kollettiv. Skond il-konvenuti l-ftehim imsemmi ghandu biss funzjoni procedurali u natura ta' *industrial peace treaty.*

Dan jista' jidher *prima facie* li jmur kontra l-principji generali tad-dritt u senjatament kontra l-Artikolu 992 tal-Kodici Civili illi jghid li "*Il-kuntratti maghmula skond il-ligi ghandhom is-sahha ta' ligi ghal dawk li jkunu ghamluhom.*" Il-konvenuti pero' qeghdin jiccitaw awturi u sentenzi tal-Qrati Inglizi a sostenn ta' din l-eccezzjoni taghhom.

Huwa mportanti f'kawzi bhal dawn li wiehed jara l-origini tal-ligijiet taghna u mhux difficli wiehed jikkonkludi li l-ligijiet taghna fil-qasam industrijali huma nfluwenzati hafna mil-ligijiet Inglizi li kienu *in vigore* fiz-zminijiet rilevanti, hafna drabi dipendenti fuq il-linja politika tal-Gvern tal-gurnata fiz-zewg pajjizi.

L-Ingilterra t-*trade unions* gew legalizzati ghall-ewwel darba fl-1871 permezz tat-*Trade Union Act* ghaliex qabel dan *trade union* ma setghatx tinforza ebda ftehim li tkun dahlet ghalih anke jekk dan kien ta' natura civili. Dan ir-rikonoxximent pero' rrizulta f'zewg sentenzi li nghataw fis-sena 1901 mill-Qrati Inglizi fejn l-*unions* gew ikkundannati jhallsu danni kbar minhabba kienu ordnaw azzjonijiet industrijali – wiehed minnhom il-kaz celebri <u>Taff Vale Railway Company vs Amalgameted Society of Railway Servants</u>. Ghalhekk hames snin wara l-Parlament approva t-*Trade Dispute Act* li permezz taghha ghall-ewwel darba ddahhlet l-immunita' tat-*trade unions* minhabba azzjonijiet industrijali.

F'Malta l-ewwel ligi xi ftit jew wisq komprensiva kienet l-Ordinanza dwar *Trade Unions* u Kwistjonijiet tax-xoghol tal-

1945 li kienet ibbazata fuq din il-ligi msemmija ta’ l-1906. Sa dak iz-zmien il-kuncett tal-ftehim kollettiv ma kienx jissemma. Din il-ligi baqghet *in vigore* sa l-1976 meta dahal *in vigore* l-Att dwar ir-Relazzjonijiet Industrijali li gabar taht ligi wahda hafna minn normi applikabbli fi kwistjonijiet industrijali. Dan kien ibbazzat fuq it-*Trade Union And Labour Relations Act* mghoddi mill-Parlament Ingliz fl-1974 li kien nehha l-*Industrial Relations Act* tal-1971 li kienet naqqset drastikament l-immunitajiet tal-*unions* f’azzjonijiet industrijali. L-Att ta’ l-1974 kien rega’ integra dawn l-immunitajiet. Kien f’dawn il-ligijiet li ssemma ghall-ewwel darba l-hekk imsejjah ftehim kollettiv. L-Att ta’ l-1976 gie revokat permezz ta’ l-Att XXII ta’ l-2002 li pero’ ma biddilx fis-sustanza din il-parti tal-ligi ghalkemm kien ferm iktar komprensiv mill-Att li rrimpjazza. Dan ghaliex gabar go fih mhux biss ligi li tirregola r-relazzjonijiet industrijali izda wkoll materji ohra li qabel kienu regolati minn ligijiet ohra li jirrigwardjaw ix-xoghol.

Qabel ma wiehed jara x’tghid il-ligi taghna u allura x’tista’ tkun il-posizzjoni li ghandha tittiehed f’pajjizna, l-eccezzjoni tal-konvenuti ghandha tigi ezaminata fl-isfond tad-decizjonijiet ta’ l-awturi u Qrati Inglizi li qed jiccitaw.

L-awtur Brian Doyle fil-ktieb <u>Labour Law in Britain</u> (Ed. R Lewis) jghid hekk;

“*The collective agreement has been described by Kahn Fruend (1983; 154) as an industrial peace treaty and as a source of rules for terms and conditions of employment, for the distribution of work and the stability for jobs.*

… Are collective agreements legally enforceable? The answer to this question, quite exceptionally under British Law has been strongly influenced by academic opinions. The proposition that collective agreements are not legally enforceable as contracts was advanced by Kahn Freund. He considered that the parties

to collective bargain normally did not intend legal consequences and viewed their agreement as being binding in honour only. The non-legalistic style of collective bargaining and the vague content of collective agreements taken with the voluntary nature of the British industrial relations system as a whole made such reasoning irresistible. Kahn Freund' analysis … played an influential part in the leading case on the legal enforceability of collective agreements, Ford Motor Co. Ltd vs AUEFW (1969)."

F'din il-kawza, li giet deciza taht il-ligijiet ta' qabel l-Att tal-1971 gie ritenut illi ftehim kollettiv ma jsirx bi skop li jkun jorbot legalment lill-partijiet; "*The court was unable to find an express or implied intention on the part of Ford's management and unions to indicate that they regarded their agreements as anything more than binding in honour only. In addition as the agreements were couched in vague and aspirational terms they were hardly amendable to legal enforcement.*" Ghandu jinghad li sa dak iz-zmien fir-Renju Unit il-ligi ma kienet tghid xejn – kif jghid l-imsemmi Kahn Freund (Labour and the Law – 1977); "*It did not say that collective agreements were contracts nor did it say they were not.*" (pagna 125); "*This lack of contractual intent is not due to the caprice of the parties. It is rooted in history and more importantly in the structure of British collective bargaining ... even if the parties intended to give contractual force to their agreements, they could not in many cases do so unless they changed their bargaining methods. The language of many agreements is so vague that a Court may have to hold them 'void for uncertainty'.*" (pagna 127).

Kif gia inghad l-Att tal-1971 fir-Renju Unit kien ipprova jaqleb din il-posizzjoni izda dan ma kellux l-effett mixtieq mill-legislatur – kif jghid l-istess kittieb. "*The Trade Union and Labour Relations Act 1974 has put in their place a series of provisions which give legal form to – and at the same time*

clarify – the situation as it was before the 1971 Act. That Act – repealed by the 1974 Act – had made the law of collective agreements stand on its head and the 1974 Act put it back on its feet. This it did by reversing the conclusive presumption. This is now .. to the effect that the agreement is not intended by the parties to be legally enforceable except to the extent to which the contrary is expressed in writing.." Ghalhekk taht l-Att tal-1974 il-posizzjoni fir-Renju Unit hija li ftehim kollettiv m'huwiex legalment inforzabbli sakemm ma jintweriex il-kuntrarju fl-istess ftehim. Billi l-ligi taghna – li qatt ma dahhlet dan il-principju bil-miktub (la naha u lanqas ohra) ghadha sostanzjalment ibbazata fuq dan l-Att fejn jidhlu immunitajiet tal-ghaqdiet tax-xoghol f'cirkostanzi normali wiehed japplika dak li japplika fir-Renju Unit.

Madankollu hemm fatturi ohra li ghandhom jigu kkunsidrati. L-ewwelnett wiehed irid jara jekk il-kuncett tal-kuntratt taghna li certament mhux bazat fuq il-ligi Ingliza izda fuq id-dritt Ruman – *pacta sunt servanda* – ghandux jeffettwa din l-interpreatazzjoni tal-Qrati Inglizi fuq din il-kwistjoni meta wiehed jigi biex jindirizza l-kwistjoni. Imbaghad wiehed irid jara meta u kif issemma fil-ligi taghna l-istitut tal-ftehim kollettiv ghax dan jista' jindika x'jahseb il-legislatur. Bhala fatt l-ewwel darba li dan it-tip ta' ftehim issemma fil-ligi taghna kien fl-att tal-1976 (Kap. 266) u ssejjah *ftehim industrijali.* Wara li ssemma fil-paragrafu tad-definizzjonijiet fejn gie moghti d-definizzjoni moghtija mill-Att tal-1952 dwar il-Kondizzjonijiet tal-Impjiegi (naturalment kif emendat), l-Artikolu 18(4) kien jghid; "*Ma tistax tittiehed azzjoni ghal danni dwar ghemil minn persuna maghmul bil-hsieb li jkun hemm jew li titmexxa 'l quddiem tilwima ta' xoghol u skond direttiva mahruga minn trade union, sew jekk dik il-persuna tkun membru taghha sew jekk le, ghar-raguni biss li tikkonsisti fi ksur ta' kuntratt ta' mpjieg; u kull ghemil kif intqal qabel <u>li ma jkunx ksur ta' ftehim industrijali</u> …ma ghandux jaghti l-jedd lill-principal li jtemm il-kuntratt ta' mpjieg tal-persuna li tkun*

ghamlet l-ghemil kif intqal qabel, jew li jiddiskrimina kontra taghha, u ma ghandux jitqies bhala nterruzzjoni fis-servizz ta' dik il-persuna." (sottolinear tal-Qorti). Allura l-ligi assoggettat il-protezzjoni lill-impjegat jekk jobdi direttiva ta' *trade union* fost affarijiet ohra ghall-osservanza tal-ftehim industrijali. Dan il-principju gie wkoll ikkonfermat permezz tal-Artikolu 64(4) tal-Att XXII tal-2002 (Kap. 452) illi llum jirregola l-kwistjonijiet industrijali f'pajjizna. Jidher ghalhekk illi l-legislatur sa mill-1976 ried jaghti lill-ftehim legali *status* ta' rbit bejn il-partijiet skond il-principji illi dejjem irregolaw id-dritt civili f'pajjizna kif gia ssemma.

Dan il-punt *per se* qatt ma gie mqajjem f'forum gudizzjarju f'pajjizna ghalkemm kien hemm xi kazi fejn il-Qrati esprimew il-fehma taghhom *obiter*. Per ezempju fil-kawza deciza minn din il-Qorti fil-21 ta' Ottubru, 2002 fl-ismijiet Joseph Agius vs Avukat Dottor Richard Galea Debono nomine il-Qorti qalet hekk;

"*Hu pacifiku illi ftehim kollettiv ghandu bhala oggett li jistabilixxi l-kundizzjonijiet u l-modalitajiet tax-xoghol tal-impjegati u li inoltre ftehim bhal dan jippresupponi dejjem li almenu meta gie ffirmat, dan ikun maghmul f'isem il-maggoranza (hamisn fil-mija u wiehed) tal-impjegati. Ghalhekk hu meqjus bhala kuntratt, u allura ghandu jigi rispettat u osservat fit-termini tieghu kif jesprimu l-volonta' taz-zewg kontraenti (Angelo Fenech noe vs Joseph Tabone nomine deciza fit13 ta' Marzu, 1995 mill-Qorti tal-Appell).*"

Ghalhekk skond din is-sentenza ma hemmx dubbju li in kwantu ghall kondizzjonjiet tax-xoghol il-ftehim kollettiv ghandu s-sahha ta' kuntratt u bhala tali ghandu jigi osservat – isegwi allura li jista' jigi legalment inforzat. Dan ghaliex – b'differenza minn kuntratti ohra – parti minnu u cioe' l-ghaqda tax-xoghol taghti l-kunsens taghha ghan-nom tal-haddiema kollha mpjegati mal-parti l-ohra. Fi kliem iehor ma tkunx qed tobbliga ruhha

bhala tali u lanqas ma tgawdi mill-obbligazzjoni li jkun dahal ghaliha l-*employer* ghaliex huma fil-fatt il-haddiema li jgawdu mill-pagi u kondizzjonijiet l-ohra tax-xoghol bhal *leave, bonus* u affarijiet ohra – u huma wkoll il-haddiema li jkunu obbligati jaghtu x-xoghol taghhom skond l-istess ftehim.

Wiehed ghandu wkoll iqis illi fil-konfront bejn l-ghaqda tax-xoghol u l-*employer* huwa biss dan tal-ahhar li jista' jsofri danni jekk, kif qed tallega s-socjeta' attrici, il-parti l-ohra tonqos mill-obbligi taghha skond il-kuntratt. Dan kollu, flimkien ma' l-isfond storiku, ikkonvincew il-Qrati Inglizi jaccettaw it-tezi illi f'din il-kawza qed isostnu l-konvenuti.

Fl-ordinament guridiku taghna pero' huwa principju sagrosant illi fejn jirrigiwardja obbligazzjonijiet min jobbliga ruhu li jaghmel xi haga huwa passibbli ghad-danni jekk dik il-haga ma jaghmilhiex. Infatti skond l-Artikolu 959 tal-Kodici Civili l-kuntratt huwa msemmi bhala wiehed mill-istituti li jnissel l-obbligazzjonijiet. Allura fil-fehma tal-Qorti wiehed irid jara t-terminu tal-ftehim in kwistjoni biex jikkonkludi jekk il-konvenuti <u>obbligawx ruhhom jaghmlu xi haga li s-socjeta' attrici qed tallega li ma ghamlitx.</u>

L-atturi ndikaw hames kawzali fic-citazzjoni taghhom – l-ewwel wahda hija ta' natura generali u tiddependi in effetti fuq l-ohrajn ghaliex hija ta' ntendiment ta' rieda tajba tal-kontendenti.

It-tieni kawzali hija li l-kwistjoni bejn il-partijiet giet a konoxxenza tal-klijenti tal-atturi meta skond il-ftehim gie ndikat illi "*it is intended that any dispute should not be made evident to the Shipyards' clients.*" Is-sentenza ta' qabilha tghid; "*In the event that any differences arise … it has been agreed to deal with them swiftly and sensibly.*" Ghalkemm l-intenzjoni tal-partijiet hija cara – cioe' li jisbrigaw li jirrangaw id-differenzi b'mod li l-klijenti tal-atturi ma jkunux jafu b'dawn

id-differenzi, ma tirrizulta ebda obbligazzjoni cara da parti tal-partijiet li jaghmlu xi haga partikolari. Huwa maghruf li biex tirrizulta obbligazzjoni din trid tkun cara u minghajr ekwivoku. Li l-partijiet jesprimu ntenzjoni ma jfissirx li qed jobbligaw ruhhom li jaghmlu jew ma jaghmlux xi haga. Fil-fehma tal-Qorti fil-waqt li l-partijiet qablu li jzommu l-affarijiet bejniethom kemm jista' jkun il-konvenuti ma obbligawx ruhhom li jzommu l-affarijiet tant b'mod sigriet li ma jkun jaf hadd bid-differenzi li jistghu jinqalghu u dan ghaliex hu mpossibbli li wiehed jaghmel dan. Kien ikun differenti kieku l-atturi allegaw li l-konvenuti nformaw lill-klijenti taghhom bid-differenzi ghaliex allura jistghu jirrizultaw elementi ta' *culpa aquiliana*. Biss l-atturi qed jaghmluha cara hafna fic-citazzjoni illi qed jitolbu danni minhabba ksur tal-ftehim da parti tal-konvenuti. Kien ikun ukoll differenti kieku l-ftehim kien jghid car u tond li l-*union* tobbliga ruhha li jekk ikun hemm differenzi tavza lis-socjeta' attrici b'mod sigriet (fis-sens li tavza persuna partikolari biss) li se tibda azzjonijiet-industrijali, probabilment ghaliex il-partijiet kienu u ghadhom jafu li huwa mpossibbli li hadd ma jkun jaf li jkun hemm xi problemi ta' natura industrijali f'azjenda partikolari, specjalment bhal ma hija dik attrici. Ghalhekk fil-fehma tal-Qorti l-konvenuti dahlu ghal ebda obbligazzjoni specifika f'dan l-artikolu jew klawsola (u kwindi l-istess artikolu jew klawsola m'hijiex legalment esegwibbli) u ghalhekk l-eccezzjoni taghhom fir-rigward ta' din il-kawzali hija gustifikata.

Il-Qorti pero' ma taqblix mal-konvenuti fir-rigward tal-kawzali l-ohra ghaliex l-Artikolu 1.6 jistipula l-procedura li kellha tigi adottata f'kaz li jinqalghu problemi bejn il-partijiet. Partikolarment l-Artikolu 1.6(b) jghid; "*The shipyards and the Union shall at the request of either party meet to discuss the dispute within 24 hours of the request;*" is-sub-artikolu ta' wara jghid imbaghad illi jekk din il-mizura tfalli; "*either party will give notice to the other*

party in writing, … of the date and time it is intended to take such action. Such date and time shall be

not less than 36 hours after the breakdown of such procedure." Fil-fehma tal-Qorti, il-konvenuti f'dawn is-subartikoli obbligaw ruhhom li jsegwu certa procedura u jekk jirrizulta li huma naqsu li jsegwuha u li s-socjeta' attrici sofriet danni minhabba f'hekk, il-ftehim kollettiv ghandu jkun legalment esegwibbli fis-sens li non-osservanza tieghu jwassal ghal responsabilita' dwar dawn id-danni – salv dejjem l-eccezzjonijiet l-ohra illi ghadhom ma gewx trattati. Dan ghaliex kif gia indikat, fl-ordinament guridiku taghna huwa car li l-kuntratti ghandhom is-sahha ta' ligi bejn il-partijiet.

Ghaldaqstant il-Qorti fil-waqt li tilqa' t-tieni eccezzjoni tal-konvenuti fir-rigward tal-artikolu jew klawsola 1.5 tal-ftehim kollettiv bejn il-partijiet, tichadha fir-rigward tal-artikoli jew klawsoli l-ohra tal-istess ftehim kollettiv u tordna li l-kawza tkompli tinstema' fir-rigward ta' dawn l-artikoli jew klawsoli.

L-ispejjes ta' din l-istanza, *stante* n-novita' tal-kaz, jibqghu bla taxxa bejn il-kontendenti.

Moqrija.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------